

Amsterdamse coffeeshops en hun bezoekers ~ Bezoekersstromen

Reistijd en vervoer naar coffeeshop

De overgrote meerderheid van de geïnterviewde coffeeshopbezoekers woont in of dichtbij Amsterdam (95%). Deze Amsterdamse respondenten kost het gemiddeld 12.1 minuten (mediaan 10.0 minuten) om van hun huis naar de coffeeshop te gaan waar zij werden geïnterviewd. Respondenten gaan het vaakst lopend naar de coffeeshop. Op de tweede plaats komen ze met de fiets. Daarna volgen de auto (of motor) en het openbaar vervoer en het minst vaak komen ze met de scooter. In Centrum gaan respondenten vaker met het openbaar vervoer naar de coffeeshop, en minder vaak te voet en met de auto of motor.

Degenen die met de fiets of lopend komen, gaan vaker dan de rest alleen of vooral om te halen (resp. 54% en 52% vs. 46%) en minder dan de rest even vaak halen en zitten (resp. 25% en 25% vs. 32%). Er zijn geen noemenswaardige verschillen tussen de dagdelen in de manier waarop de respondenten naar de coffeeshop gaan. Wel is er verschil naar etniciteit; autochtonen en westerse allochtonen komen verhoudingsgewijs vaker op de fiets, terwijl niet-westerse allochtonen vaker met de auto en ook wat vaker met openbaar vervoer komen.

Tabel 9.1 Hoe ga je meestal naar deze coffeeshop? (inwoners Amsterdam)

	Totaal		Centrum		Overig		p
	n	%	n	%	n	%	
Lopend	485	41.9	104	33.4	381	45.0	
Fiets	234	20.2	66	21.2	168	19.8	
Tram/bus/metro	182	15.7	80	25.7	102	12.0	
Scooter/brommer	64	5.5	22	7.1	42	5.0	
Auto/motor	184	15.9	33	10.6	151	17.8	
Trein	9	0.8	6	1.9	3	0.4	
Totaal	1158	100	311		847	100	<.001

Tabel 9.1 Hoe ga je meestal naar deze coffeeshop? (inwoners Amsterdam)

Afstand tot de coffeeshop en vervoer

De overgrote meerderheid van de respondenten woont in of vlakbij Amsterdam (95%). De bezoekers van coffeeshops in Centrum zijn vaker afkomstig van buiten Amsterdam, maar dan wel altijd uit de buurt. De tijd die het voor deze respondenten in beslag neemt om van hun woonadres naar de coffeeshop te gaan waar zij werden geïnterviewd, varieert van minder dan een minuut tot 50 minuten. Respondenten die in Centrum geënquêteerd zijn, en dus vaker afkomstig zijn van buiten Amsterdam, hebben een langere reistijd (14.8 vs. 11.1). Degenen die meestal te voet van thuis naar deze coffeeshop gaan doen er gemiddeld 7.6 minuten over, terwijl degenen die met openbaar vervoer komen er gemiddeld bijna drie keer zo lang over doen.

Tellen we ook de bezoekers mee die verder weg wonen, dan nog bestaat de grootste groep uit bezoekers die meestal te voet naar deze coffeeshop komen. Op flinke afstand volgt de fiets, daarna komen de auto (soms motor) en de tram, bus of metro. Een kleine minderheid komt meestal met de brommer of scooter en nog minder komen met de trein.

Figuur 9.1 Tijd om van huis naar deze coffeeshop te gaan (gemiddeld in minuten), naar vervoermiddel

Coffeeshop in de eigen woonbuurt

Ook al hebben veel respondenten gemiddeld genomen niet veel tijd nodig om naar de coffeeshop te gaan waar zij werden geïnterviewd, toch heeft 13% geen coffeeshop in hun eigen woonbuurt (= de nabije omgeving van hun woning, dus een veel kleiner gebied dan een stadsdeel). Als die er wel is, dan gaan ze daar lang niet allemaal (steeds) naar toe. Van de respondenten buiten Centrum bezoekt 50% vaak of zelfs altijd een of meer coffeeshops in hun eigen woonbuurt, tegenover 35% van de respondenten in Centrum. Het maakt voor het niet hebben

van een coffeeshop in de eigen woonbuurt niet uit waar respondenten geënquêteerd zijn.

Tabel 9.2 Hoe ga je meestal naar deze coffeeshop? (alle respondenten)

	Totaal		Centrum		Overig		p
	n	%	n	%	n	%	
Lopend	493	40.7	108	32.9	385	43.6	
Fiets	237	19.6	67	20.4	170	19.2	
Tram/bus/metro	192	15.8	85	25.9	107	12.1	
Scooter/brommer	65	5.4	23	7.0	42	4.8	
Auto/motor	205	16.9	36	11.0	169	19.1	
Trein	20	1.7	9	2.7	11	1.2	
Totaal	1212	100	328	100	884	100	<.001
Onbekend	2						

Tabel 9.2 Hoe ga je meestal naar deze coffeeshop? (alle respondenten)

Van alle respondenten bezoekt bijna de helft vaak of altijd een of meer coffeeshops in hun eigen woonbuurt. Aan degenen die dit minder vaak of nooit doen is gevraagd of zij wel of niet (vaker) naar een coffeeshop in hun eigen woonbuurt zouden gaan als er daar wél eentje was, of als er meer zouden zijn. Ruim een kwart zou dit wel of zeker wel doen, maar een groter deel zou dit niet of zeker niet doen. Deze laatste groep is vaker in West geënquêteerd (30% vs. 22%), vaker van niet-westerse etniciteit (59% vs. 44%), en dan met name Marokkaanse en Turkse etniciteit (resp. 29% vs. 1%; 7% vs. 3%)**[xv]**. Ook zijn ze gemiddeld twee jaar ouder (33 vs. 31 jaar) en bezoeken ze wat minder vaak coffeeshops.

Tabel 9.3 Hoe vaak bezoek je (een) coffeeshop(s) in jouw eigen woonbuurt?

	Totaal		Centrum		Overig		p
	n	%	n	%	n	%	
Zijn er niet	156	12.9	40	12.2	116	13.2	
Nooit	171	14.1	59	18.0	112	12.7	
Soms	255	21.1	92	28.0	163	18.5	
Ongeveer de helft van de kaven	77	6.4	22	6.7	55	6.2	
Vaak	256	21.2	63	19.2	193	21.9	
Altijd	295	24.4	52	15.9	243	27.6	
Totaal	1210	100	326	100	882	100	<.001
onbekend	4						

Tabel 9.3 Hoe vaak bezoek je (een) coffeeshop(s) in jouw eigen woonbuurt?

Tabel 9.4 Toekomstig bezoek coffeeshop in de eigen buurt als die er wel was, of al er meer zouden zijn

	n	%
1 Zeker niet	223	33.9
2	73	11.1
3	174	26.5
4	63	9.6
5 Zeker wel	124	18.9
Totaal	657	100
Onbekend/N.v.t.	557	

Tabel 9.4 Toekomstig bezoek

coffeeshop in de eigen buurt als die er wel was, of al er meer zouden zijn

Bezoekersstromen naar coffeeshops

Om meer inzicht te krijgen is de bezoekersstromen naar de coffeeshops hebben we de bezoekers ook gevraagd naar de vier cijfers van hun postcode. Niet allemaal waren zij bereid deze te geven, maar de overgrote meerderheid wel (93%). Met deze postcode konden zij ingedeeld worden naar 'woonbuurt', dat wil zeggen naar de verschillende Amsterdamse stadsdelen, buurgemeenten of woonplaatsen verder weg.

Van de Amsterdamse respondenten wonen de grootste aantallen in West en Zuid, daarna volgen Centrum, Nieuw-West en Oost, terwijl de kleinste aantallen in Noord en Zuidoost wonen. (Slechts één respondent woont in Westpoort, waar veel bedrijven gevestigd zijn, maar weinig mensen wonen). Deze indeling naar woonbuurt is vervolgens gecombineerd met het stadsdeel waarin de coffeeshop ligt waar de respondenten werden geïnterviewd (en die vaak ook de coffeeshop is waar zij het meest komen).

Met het stadsdeel van de woonbuurt van de respondenten als uitgangspunt, ontstaat het volgende beeld.

- * Ongeveer driekwart van de respondenten uit Zuid (80%) en West (74%) gaat naar een coffeeshop in hun eigen stadsdeel.
- * Voor respondenten die wonen in Centrum is dit ongeveer twee-derde (65%).
- * Voor die uit Noord ligt dit aandeel rond de helft (49%).
- * En voor de respondenten uit Oost op circa een derde (36%).

Verder komen we respondenten uit Nieuw-West - in de paar coffeeshops in dit stadsdeel werden geen bezoekers geïnterviewd - vooral tegen in coffeeshops in West en in mindere mate in Centrum en Zuid. Respondenten die wonen in Zuidoost treffen we voornamelijk aan in coffeeshops in Zuid, Centrum en Oost. Ten slotte zijn de respondenten uit buurgemeenten het vaakst geïnterviewd in coffeeshops in Centrum en Zuid, en die uit andere gemeenten het vaakst in Centrum, Zuid en West.

Tabel 9.5 Woonbuurt en buurt van coffeeshop, ingedeeld naar stadsdeel (n=1214)

CS →	Centrum	Noord	Oost	Zuid	West	TOTAAL
Woonbuurt						
Centrum	87	1	12	16	18	134
Noord	23	40	3	7	8	81
Oost	34	0	38	30	5	107
Zuid	27	1	4	179	14	225
West	32	1	9	22	181	245
Nieuw-West	28	0	4	27	65	124
Westpoort	1	0	0	0	0	1
Zuidoost	22	1	21	28	4	76
Buurgemeente	21	2	5	14	2	44
Elders	30	3	9	30	22	94
Geen antwoord	23	2	9	24	25	83
TOTAAL	328	51	114	377	344	1214

Tabel 9.5 Woonbuurt en buurt van coffeeshop, ingedeeld naar stadsdeel (n=1214)

Wanneer we de bezoekersstromen bezien vanuit het omgekeerde perspectief, dan levert dat een overwegend ander beeld op. Coffeeshops in Noord hebben verhoudingsgewijs het grootste aandeel bezoekers uit het eigen stadsdeel. In mindere mate geldt dit voor coffeeshops in West en Zuid, in nog minder mate voor coffeeshops in Oost, terwijl coffeeshops in Centrum het kleinste aandeel bezoekers hebben uit het eigen stadsdeel.

* Van de 328 in Centrum geïnterviewde bezoekers is van 303 de woonbuurt bekend. Hiervan woont ruim een kwart (28%) in dit stadsdeel. De meeste andere bezoekers komen uit de andere stadsdelen en de rest woont in buurgemeenten (7%) of verder weg (10%).

* Van de 51 in Noord geïnterviewde bezoekers is van 49 de woonbuurt bekend. Hiervan woont een forse meerderheid (82%) in dit stadsdeel. De rest woont ongeveer even vaak in andere stadsdelen als buiten Amsterdam.

* Van de 114 in Oost geïnterviewde bezoekers is van 105 de woonbuurt bekend.

Hiervan woont ruim een derde (36%) in dit stadsdeel. De anderen wonen hoofdzakelijk elders in Amsterdam, het vaakst in Zuidoost (20%), terwijl 13% buiten Amsterdam woonachtig is.

* Van de 377 in Zuid geïnterviewde bezoekers is van 353 de woonbuurt bekend. Hiervan woont circa de helft (51%) in dit stadsdeel. Van de andere helft woont het grootste deel over de hele stad verspreid en de rest in buurgemeenten (4%) of verder weg (8%).
 * Van de 344 in West geïnterviewde bezoekers is van 319 de woonbuurt bekend. Hiervan woont ruim de helft (58%) in dit stadsdeel. De andere bezoekers wonen het vaakst in Nieuw-West (20%).

Conclusie

De bezoekers gaan het vaakst lopend of op de fiets naar de coffeeshop. Daarna volgen de auto (of motor) en het openbaar vervoer en het minst vaak komen ze met de scooter. Ongeveer een kwart heeft geen coffeeshop in de eigen woonbuurt of komt er nooit.

De bezoekers gaan vaak naar een coffeeshop in hun eigen stadsdeel, vooral degenen die wonen in Centrum, Zuid of West. Maar in elk stadsdeel krijgen coffeeshops ook bezoekers uit andere stadsdelen. Het sterkst geldt dit voor Centrum, het minst voor Noord. Hoewel geen bezoekers van de paar coffeeshops in Nieuw-West zijn geïnterviewd, woont ruim een op de tien respondenten in dit stadsdeel. Zij gaan vooral naar coffeeshops in West, Centrum of Zuid. Bezoekers uit Zuidoost treffen we vooral aan in coffeeshops in Zuid, Oost en Centrum.

NOOT

xv. Dit komt overeen met bevindingen in eerder onderzoek onder bezoekers van enkele coffeeshops in Oost en West. Daarin wordt ook ingegaan op de redenen om niet naar coffeeshops in de eigen buurt te gaan (Korf & Liebregts, 2010).

LITERATUUR

- Benschop, A., Buijs, L., Engelfriet, L., Floor, G., Mourik, D. van, Nijs, S. de, Visser, B. & Korf, D.J. (2009). *Coffeeshops in het hart van de stad. Bewoners en toeristen over postcodegebied 1012 in Amsterdam*. Amsterdam: Rozenberg Publishers.
- Bieleman, B. & R. Nijkamp (2010). *Coffeeshops in Nederland 2009*. Groningen: IntraVal/Rijksuniversiteit Groningen.
- Broekhuizen, J., Boers, J., Ruiten, S. & Slot, J. (2011). *Angst voor coffeeshop in de buurt gegrond? Onderzoek naar de ervaren overlast van coffeeshops én vergelijkbare voorzieningen in 8 Amsterdamse buurten*. Amsterdam: Dienst Onderzoek en Statistiek, gemeente Amsterdam.
- Korf, D.J. & Liebregts, N. (2010). *Coffeeshops, bezoekersstromen, motieven voor bezoek en spreiding in Amsterdam*. Amsterdam: Rozenberg Publishers.
- Laar, van, M. & Van Ooijen-Houben, M. (red.) (2009). *Evaluatie van het Nederlandse drugsbeleid*. Utrecht: Trimbos-instituut en Den Haag: WODC.
- Nabben, T., Benschop, A. & Korf, D. J. (2010). *Antenne 2009; Trends in alcohol, tabak en drugs bij jonge Amsterdammers*. Amsterdam: Rozenberg Publishers.